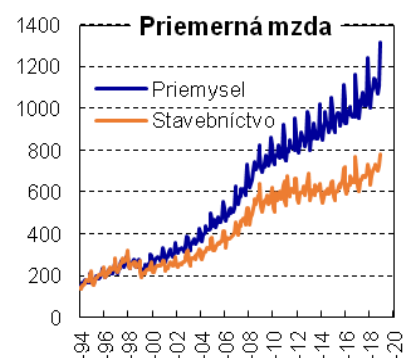
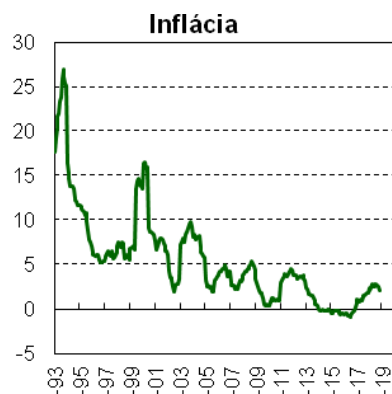
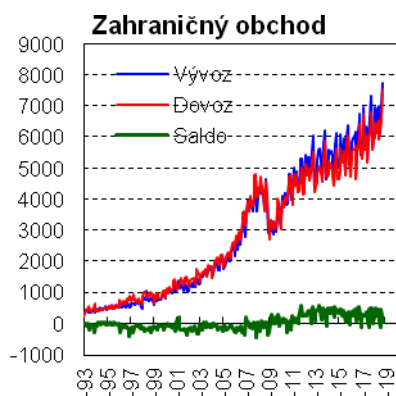

MAKROEKONOMICKÝ A FINANČNÝ VÝVOJ V NOVEMBRI 2018

Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
uzávierka: 14.01.2019

Celkový ekonomický vývoj

Slovenská ekonomika zaznamenal v novembri 2018 pozitívny vývoj. Slušným tempom rástli tržby podnikov v priemysle a stavebníctve, ako aj zahraničný obchod. Znižovala sa nezamestnanosť a rástli priemerné mzdy. Štátny rozpočet skončil v decembri 2018 menším deficitom ako sa plánovalo.

Výroba a zahraničný obchod

Tržby z priemyselnej výroby na medzioročnej báze v novembri 2018 narástli o 5,9%. V automobilovom priemysle tržby medzioročne stúpili o 25,2% a vo výrobe strojov o 6,2%, Pomalšie rástli tržby vo výrobe gúmy a plastov (+1,1%). Klesli tržby vo výrobe elektrických zariadení (-14,2%) výrobe spotrebnej elektroniky (-12,0%). **Tržby v stavebníctve zaznamenali v novembri 2018 rast o 10,3%.**

Zahraničný obchod zaznamenal v novembri 2018 slušný rast. Vývoz medzioročne stúpol o 4,3% a dovoz o 10,8%. Dosiahol sa vysoké kladné saldo 68 mil. eur.

V decembri 2018 sa **index ekonomického sentimentu** oproti novembri 2018 znížil o 0,2% (prepočítaný na novú bázu, ktorou je priemer roku 2015). Jeho celková trojmesačná kĺzavá hodnota dosiahla 97,6%. Klesol index sentimentu v priemysle (-0,4%). Index v stavebníctve zostal nezmenený. Stúpol index dôvery v obchode (+4,4%), aj v službách (+4,3%). Index spotrebiteľskej dôvery klesol o 0,5%.

Cenový vývoj

V novembri 2018 dosiahol rast spotrebiteľských cien medzioročne 2,1%. Najviac narástli ceny za potraviny a nápoje (+1,0%), dopravu (+3,5%), alkohol a tabak (+1,6%), bývanie a energie (+2,6%) a zdravotníctvo (+1,8%).

Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v novembri v priemere zvýšili o 5,8% a ceny pre export o 2,3%. Ceny stavebných prác stúpili o 4,1% a ceny stavebných materiálov o 4,4%.

Nezamestnanosť a tržby v maloobchode

V novembri 2018 sa miera nezamestnanosti oproti predchádzajúcemu mesiacu znížila 0,14%. Oproti novembri 2017 klesla o 0,9% a dosiahla úroveň 5,1%. Na úradoch práce sa registrovalo 143,3 tisíc nezamestnaných. Počty nezamestnaných boli medzioročne nižšie o 21 tisíc. Zároveň bolo k dispozícii 80,5 tisíc voľných pracovných miest. Pokles nezamestnanosti sa prakticky zastavil. Na trhu práce zostala nezamestnaná len najproblematickejšia skupina uchádzačov o zamestnanie, ktorých je ťažko zamestnať.

Tržby v maloobchode v novembri 2018 medzioročne celkovo stúpili v priemere o 5,4% z toho narástli tržby v malých predajniach o 11,8%, kým tržby v hypermarketoch klesli o 2,5%.

Verejné financie a finančné trhy

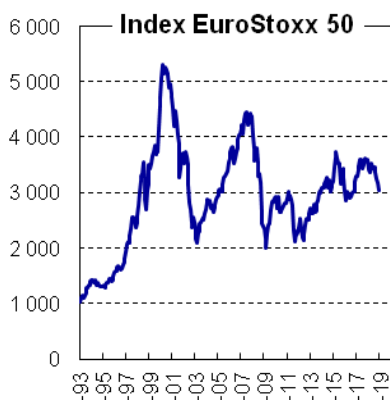
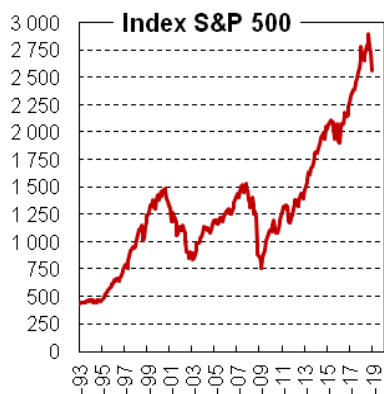
V decembri 2018 sa v štátnom rozpočte dosiahol deficit 1634 mil. eur (v decembri 2017 bol deficit 1220 mil. eur). Schodok v rozpočte dosiahol 92,4% plánu.

Daňové príjmy rozpočtu sa vyvíjali lepšie ako pôvodný predpoklad. Výber daní sa naplnil na 105,3%, z toho DPH na 105,6% a spotrebné dane na 99,5%. Výber daní z príjmu právnických osôb sa naplnil na 113,3%.

V novembri 2018 dosiahli úroky na spotrebiteľské vklady a úroky na úvery najnižšie úrovne za posledných 20 rokov.

V decembri 2018 akciové trhy v USA aj Európe pocítili výraznú korekciu a spadli cca 10% v porovnaní s úrovňami zo začiatku roka 2018. V januári 2019 začali indexy znovu rásť.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2018 ^e	2018 Q1	2018 Q2	2018 Q3	09/2017	10/2017	10/2017	2019 ^f	2020 ^{gf}
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mld. EUR) bežné ceny, kvartálne	89 500	20 425	22 653	23 799	x	x	X	96 900	103 200
HDP (% rast v stálych cenách)	3,8	3,6	4,2	4,6	x	x	X	4,5	3,9
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	+10,0	1,2	7,7	10,6	11,9	10,9	5,9	+7,0	+5,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	+12,0	2,3	4,2	15,3	18,9	12,2	10,3	+10,0	*8,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	81 000	19 042	20 221	19 171	7 027	7 759	7 608	84 000	90 000
• dovoz	78 000	18 307	19 133	18 818	6 559	7 480	7 539	80 000	85 000
• saldo	3 000	735	1 088	353	468	279	68	4 000	5 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	2,5	2,3	2,8	2,7	2,7	2,5	2,1	2,5	2,5
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	992	955	1004	992	x	x	X	1077	1144
• priemysel	1110	1052	1121	1100	1071	1106	1319	1 150	1220
• stavebníctvo	710	661	715	717	704	729	782	750	800
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 550	2542,6	2566,0	2579,0	x	x	x	2 570	2 584
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	7,0	7,1	6,6	6,4	x	x	x	6,4	5,9
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	5,5	5,7	5,4	5,4	5,4	5,2	5,1	5,1	4,8
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	151 000	158 458	149 143	149 002	147 803	143 339	139 527	150 000	145 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Prijmy v mil. EUR	15 381	3 033	6 582	10 128	10 128	11 770	13 003	15 498	17 441
• percento plnenia	110,0	21,7	47,1	72,4	72,4	84,2	93,0	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	16 563	3 488	7 156	10 738	10 738	12 184	13 859	17 636	19 651
• percento plnenia	103,8	21,9	44,9	67,3	67,3	76,4	86,9	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-1 822	-455	-574	-610	-610	414	-856	-2 138	-2 210
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,1815	1,2295	1,1922	1,1631	1,1659	1,1484	1,1367	1,12	1,26
Priemerné úrokové miery z úverov, % ^b									
• podniky nad 5 rokov	2,06	2,37	2,35	2,36	2,37	2,37	2,35	2,60	2,80
• spotrebiteľské do 1 roka	13,04	13,12	13,04	12,97	12,93	12,89	12,85	13,50	14,00
• spotrebiteľské nad 5 rokov	7,50	7,86	7,65	7,04	6,93	6,81	6,67	8,00	8,50
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – neterminované vklady	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
• domácnosti – neterminované vklady	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,05	0,06
• domácnosti – termínované do 1 roka	0,46	0,46	0,46	0,45	0,45	0,44	0,45	0,55	0,60
Dvojtyždňová repo sadzba ECB v % ^b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	3 384	3471	3 479	3428	3365	3365	3186	3 500	3 700
Index S&P 500 ^b	2 745	2733	2 703	2829	2902	2902	2723	2 800	2 900

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b - priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*.

Prognóza na roky 2019 a 2020 (11/2018)

Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.

Uzávierka: 11.11.2018

Vývoj v Eurozóne

Jesenná prognóza Európskej komisie z novembra 2018 je pre najbližšie dva roky pomerne optimistická. Nepredpokladá nástup ekonomickej krízy. Predpokladá slušný ekonomický rast, aj keď nižší ako v roku 2018 a mierny pokles nezamestnanosti.

Novembrová prognóza predpokladá, že kým za rok 2019 narastie HDP Eurozóny o 1,9%, v roku 2020 bude rast činiť 1,7%. Aj naďalej hlavným faktorom rastu HDP budú exporty. Tie stúpnu o 3,5% v roku 2019 a o 3,3% v roku 2020. Spotreba domácností narastie o 2,1% v roku 2019 a o 1,6% v roku 2020. Priaznivo sa majú vyvíjať fixné investície, ktorých rast sa prognózuje na 3,0% v roku 2019 aj v roku 2020. Hospodársky rast sa premietne aj do tvorby pracovných miest. Miera nezamestnanosti by mala klesnúť z 7,9% v roku 2019 na 7,5% v roku 2020. Spotrebiteľské ceny by mali v roku 2019 stúpnuť o 1,8% a o 1,6% v roku 2020.

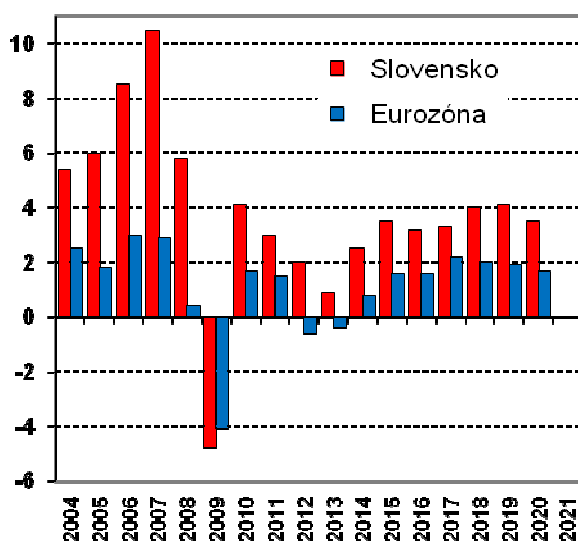
Zlepší sa rozpočtová pozícia Eurozóny. V roku 2019 bude štrukturálny deficit verejných financií činiť -1,1% a v roku 2020 len -1,0% HDP. Zníženie deficitov by sa malo prejavíť v miernom znížení zadĺženia vlád. Celkový verejný dlh by mal klesnúť z 84,9% HDP v roku 2019 na 82,3% HDP v roku 2020.

Vývoj na Slovensku

Jesenná prognóza Európskej komisie z novembra 2018 je pre Slovensko optimistická. Európska komisia predpokladá ekonomický výhľad pre Slovensko. Predpokladá, že v roku 2019 slovenský HDP narastie o 4,1% a v roku 2020 o 3,5%. Ťahúňom vývoja slovenskej ekonomiky zostane súkromná spotreba, ktorá by mala narásť o 3,2% v roku 2019 a taktiež o 3,0% v roku 2020. Vysokým tempom má rásť zahraničný obchod. Exporty majú narásť o 8,0% v roku 2019 a o 7,0% v roku 2020. Fixné investície vďaka príchodu automobilky Jaguaru jednorazovo v roku 2018 stúpili o 12,4%. V budúcich rokoch bude rast fixných investícií nižší: 2,2% v roku 2019 a 3,2% v roku 2020.

Rast HDP a demografický vývoj sa prejaví aj v náraste zamestnanosti a poklese nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti, v metodike výberového zisťovania pracovných síl, má klesnúť na 6,3% v roku 2019 a 6,0% v roku 2020. Zvýšil sa odhad inflácie. Na rok 2019 sa predpokladá inflácia vo výške 2,6%, a v roku 2020 by ceny mali narásť o 2,4%. Vďaka solídne ekonomickému rastu a poklesu nezamestnanosti by mal klesať štrukturálny deficit verejných financií, ktorý by mal dosiahnuť 0,8% HDP v roku 2019, no už v roku 2020 by mal klesnúť na 0,6% HDP. Počíta sa s poklesom verejného dlhu, z 46,4% HDP v roku 2019 a na 44,2% HDP v roku 2020.

Rast HDP (%)

Inflácia (%)

